

Täysistunto

Maanantai 22.6.2026 klo 12.00—21.31

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 91/2026 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 11/2026 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.42 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan seuraavia lausumia, joita on yhteensä seitsemän:

Lausuma 1: ”Eduskunta edellyttää valtioneuvoston varmistavan kansallista ennallistamissuunnitelmaa valmisteltaessa, että Euroopan unionin ennallistamisasetuksen sallima kansallinen liikkumavara hyödynnetään täysimääräisesti eikä suunnitelmaan sisällytetä asetusta pidemmälle meneviä velvoitteita. Lisäksi valtioneuvoston on huolehdittava, että toimenpiteet ovat kustannustehokkaita ja tarkoituksenmukaisia.”

Lausuma 2: ”Eduskunta edellyttää, että ennen kansallisen ennallistamissuunnitelman hyväksymistä valtioneuvosto laatii kattavan ja läpinäkyvän arvion suunnitelman taloudellisista vaikutuksista, kustannuksista sekä vaikutuksista kansantalouteen, julkiseen talouteen ja elinkeinoelämään.”

Lausuma 3: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi ennallistamissuunnitelman vaikutukset maankäyttöön, omaisuudensuojaan ja elinkeinovapauteen sekä huolehtii, että nämä perusoikeudet toteutuvat täysimääräisesti suunnitelman valmistelussa ja toimeenpanossa.”

Lausuma 4: ”Eduskunta edellyttää valtioneuvoston huolehtivan, että ennallistamistoimenpiteet suunnitellaan ja priorisoidaan siten, että niistä ei aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille eikä elinkeinonharjoittajille ja että vaikutukset kohdennetaan oikeasuhtaisesti ja yhdenvertaisesti.”

5. ”Eduskunta edellyttää valtioneuvoston huolehtivan, että ennallistamissuunnitelma ei sisällä sellaisia alueellisia rajauksia tai kartallisia esityksiä, jotka voivat ennakoivasti rajoittaa maankäyttöä tai heikentää maanomistajien oikeusasemaa ilman erillistä, lakiin perustuvaa päätöksentekoa.”

Lausuma 6: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto huolehtii ennallistamissuunnitelmaa koskevassa sääntelyssä selkeistä muutoksenhakusäännöksistä, joissa määritellään valitusperusteet sekä tuomioistuimen toimivalta arvioida suunnitelman lainmukaisuutta myös sen sisällön osalta.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

Lausuma 7: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa eduskunnalle selonteon kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksesta ennen sen toimittamista Euroopan komissiolle sekä selonteon lopullisesta ennallistamissuunnitelmasta ennen sen hyväksymistä valtioneuvostossa.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

19.45 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi luonnonsuojelulakia kolmella keskeisellä tavalla. Ensimmäkin lakiin luodaan kansallinen kehys EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanolle säätämällä kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimisesta ja päätöksenteosta. Toiseksi laajennetaan luonnonarvojen käyttöä siten, että niin sanotuilla luonnonarvohehtaareilla voidaan tehdä vapaaehtoisia luontotokeja ja rakentaa toimivia luonnonarvomarkkinoita. Kolmanneksi tehdään eräitä tarkennuksia lajisuojeluun ja muuhun sääntelyyn. Tavoitteena on ennen kaikkea vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, vauhdittaa ennallistamista ja tuoda mukanaan uusia, myös markkinaehtoisia, keinoja rahoittaa luonnontilan parantamista. Luonnonarvomarkkinoiden kehittämisellä pyritään saamaan liikkeelle yksityistä rahoitusta, jotta luonnonsuojelu ei olisi yksin julkisten toimijoiden varassa vaan siihen osallistuisivat myös yritykset, yhteisöt ja kansalaiset.

Arvoisa puhemies! Näillä muutoksilla on selkeä yhteys kokonaisturvallisuuteen. Ympäristövaliokunta korostaa, että luonnon monimuotoisuus ei ole vain ympäristökysymys vaan osa yhteiskunnan perusturvallisuutta. Toimivat ekosysteemit turvaavat ruokatuotannon, vesivarat ja ilmaston ääri-ilmiöihin sopeutumisen. Ne ovat keskeisiä myös huoltovarmuudelle ja kriisinkestävyydelle. Kun luonnontila heikkenee, heikkenee samalla yhteiskunnan kyky selviytyä häiriöistä ja kriiseistä. Ennallistaminen ja luonnontilan parantaminen ovat siten investointeja paitsi ympäristöön myös kansalliseen turvallisuuteen.

Ympäristövaliokunta pitää tärkeänä, että ennallistamissuunnitelma rakentuu poikkiallinnollisesti ja pitkäjänteisesti yli vaalikausien. Samalla valiokunta korostaa, että suunnitelman on oltava strateginen ja oikeusvaikutuksiltaan selkeä. Se ei saa puuttua yksityisten maanomistajien oikeuksiin, vaan toimenpiteiden on perustuttava vapaaehtoisuuteen ja erilliseen lainsäädäntöön. Tällä varmistetaan sekä perusoikeuksien toteutuminen että uudistuksen hyväksyttävyyden. Lisäksi luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen on keskeinen keino lisätä ennallistamista käytännössä. Kun luonnontilan hoidosta syntyy uusia ansaintamahdollisuuksia maanomistajille ja uusia vastuullisuuden keinoja yrityksille, saadaan liikkeelle laajempaa toimintaa kuin julkisella rahoituksella yksin olisi mahdollista. Samalla varmistetaan, että toiminta perustuu luotettavaan, viranomaisvarmennettuun järjestelmään, ja ehkäistään viherpesua.

Arvoisa puhemies! Ympäristövaliokunta pitää esitystä tärkeänä, koska se rakentaa Suomeen kokonais kuvaa siitä, miten luonnontilaa parannetaan pitkällä aikavälillä. Mutta samalla se tekee sen tavalla, joka tukee taloutta, osallistumista ja hyväksyttävyyttä. Kyse ei ole vain luonnonsuojelusta vaan tulevaisuuden kestävästä yhteiskunnasta, jossa luonto, talous ja turvallisuus kulkevat käsi kädessä. Siksi tämä esitys on tärkeä ja ajankohtainen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

19.50 **Markku Siponen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä arvostamani edustaja Hänninen lopetti puheenvuoron hyvään toteamukseen, joka meni jotenkin niin, että tässä esityksessä luonto, talous ja turvallisuus ovat tasapainossa. Tämä on erittäin hyvä ohjenuora, mutta omasta ja keskustan näkökulmasta tällä esityksellä ei pystytä vielä turvaamaan sitä, että nämä olisivat tasapainoisesti huomioituina, tai ainakin täytyy olla todella tarkkana jatkossa tämän ennallistamisasetuksen käsittelyssä ja toimeenpanossa, niin että luonto, talous ja turvallisuus ovat tasapainossa.

Siihen liittyen, millä tähän päästään, keskustalla on hyviä esityksiä. Oikeastaan edustaja Kallio kävi äsken tässä esittelemässä nämä keskustan esittämät lausumat, ja kun niitä nyt tässä lueskelen, niin on vaikea oikeastaan ymmärtää, miksi kukaan vastustaisi näitä keskustan esittämiä lausumia. Katsotaan:

Ensimmäisessä todetaan, että tulisi sallia kansallinen liikkumavara tätä suunnitelmaa tehdessä ja ”on huolehdittava, että toimenpiteet ovat kustannustehokkaita ja tarkoituksenmukaisia”. Tämä on varmasti järkevää.

Toinen lausuma: ”Valtioneuvosto laatii kattavan ja läpinäkyvän arvion suunnitelman taloudellisista vaikutuksista, kustannuksista sekä vaikutuksista kansantalouteen, julkiseen talouteen ja elinkeinoelämään.” On vaikea ymmärtää, miksi kukaan vastustaisi tätäkään toista lausumaa.

Seuraavassa: ”Valtioneuvosto arvioi ennallistamissuunnitelman vaikutukset maankäyttöön, omaisuudensuojaan ja elinkeinovapauteen sekä huolehtii, että nämä perusoikeudet toteutuvat täysimääräisesti suunnitelman valmistelussa ja toimeenpanossa.” Erittäin hyvä lausuma ja tavoite tämäkin.

Sitten: ”Ennallistamistoimenpiteet suunnitellaan ja priorisoidaan siten, että niistä ei aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille eikä elinkeinonharjoittajille, ja että vaikutukset kohdennetaan oikeasuhtaisesti ja yhdenvertaisesti.” Maanomistajien, elinkeinonharjoittajien, viljelijöitten, metsätalouden harjoittajien näkökulmasta äärimmäisen tärkeä reunaehto tämäkin.

Sitten edellytetään, että valtioneuvosto huolehtii siitä, että ”ennallistamissuunnitelma ei sisällä sellaisia alueellisia rajauksia tai kartallisia esityksiä, jotka voivat ennakoivasti rajoittaa maankäyttöä tai heikentää maanomistajien oikeusasemaa ilman erillistä, lakiin perustuvaa päätöksentekoa”. Jälleen tärkeää, että maanomistajan turva, oikeudellinen asema, säilytetään. Se tulee tässä lausumassa esille.

Sitten viimeinen ja kaikista ajankohtaisin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa eduskunnalle selonteon kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksesta ennen sen toimittamista Euroopan komissiolle sekä selonteon lopullisesta ennallistamissuunnitelmasta ennen sen hyväksymistä valtioneuvostossa.”

Tämä on nyt se ajankohtainen asia, jota keskusta ehdottomasti vaatii, koska jos mennään näin, niin kuin hallitus tätä esittää, niin käytännössä tämä ennallistamissuunnitelman luonnos laadittaisiin ympäristöministeriön johdolla ja se valtioneuvostossa kuitataan ilman eduskunnan käsittelyä, ja tämä ei keskustalle käy. Tämä ei keskustalle käy. Tämä on se asia, johonka nyt vaaditaan pikaista muutosta. Eli eduskunnan on päästävä ottamaan kantaa ennallistamissuunnitelmaan, ja niin, että sitä ei hyväksytetä komissiossa ennen kuin siihen on päässyt myöskin eduskunta lausumaan.

Arvoisa rouva puhemies! Hämmästyttää erityisesti perussuomalaisen passiivisuus tämän asian kanssa. Tälläkään hetkellä yhtään edustajaa ei ole täällä salissa, ja aika vähissä ovat olleet puheenvuorot muutenkin tämän kevään, kesän aikana tästä ennallistamisasetuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

sesta. Ilmeisesti se aiotaan kuitata tällaisenaan ja hyväksyä se, että ympäristöministeriön johdolla laaditaan tämä suunnitelmaluonnos, jonka sitten valtioneuvosto kuittaa. Eli luotetaan ministeriöön ja sen tekemiin suunnitelmiin. No, tietenkin ministeriöihin ja virkamiehiin täytyy luottaa, mutta ei näin isossa asiassa. Kyllä viimeinen sana on pidettävä meillä poliittisilla päättäjillä, poliittisella päätöksenteolla ja Suomen parlamentarismien ylimmällä toimielimellä, eduskunnalla.

Miksi keskusta jätti tähän vastalauseen? Juuri siitä syystä, että näemme vakavasti puutteellisena tämän suunnitelman ja myöskin sen, johonka äsken viittasin, että eduskunta ollaan sivuuttamassa tämän suunnitelman valmistelusta ja päättämisestä. Tämä on iso, iso ongelma. Se, mitä meidän mielestä olisi pitänyt ottaa huomioon, on se, että olisi kannattanut mennä Ruotsin mallin mukaisesti, laittaa niitä kansallisia reunaehtoja, olisi hyödynnettävä se EU-asetuksen sallima kansallinen liikkumavara, vältettävä niitä kansallisia lisävelvoitteita ja — äärimmäisen tärkeä asia — minimoitava maanomistajille, yrityksille ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat, huomioitava ne tärkeät vaikutukset huoltovarmuuteen, ruuantuotantoon, energiantuotantoon, metsätalouteen ja aluekehitykseen ja varmistettava se suhteellisuusperiaatteen, yhdenvertaisuuden ja omaisuudensuojan toteutuminen.

Näistä syistä, arvoisa rouva puhemies, keskusta on jättänyt vastalauseen. Todellakin toivomme, että nämä edustaja Kallion jättämät perusteelliset lausumat hyväksyttäisiin täällä eduskunnan käsittelyssä tätä ennallistamissuunnitelmaa laadittaessa. — Kiitokset, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko poissa. — Edustaja Hoskonen.

19.57 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä ennallistamisasetus on esimerkki siitä, miten Euroopan unionin päätöksenteko on kaukana siitä, mitä demokratia on. Senhän piti kaatua siinä vaiheessa, kun Itävalta oli tehnyt kannanoton, että he eivät kannata tätä, ja näin ollen koko homma olisi kaatunut, mutta Itävallan ministeri söi sanansa ja petti kansansa, ja tässä sitä sitten ollaan. Tämä koko ennallistamisprosessihan on demokratian irvikuva.

Ei Suomi ole koskaan antanut Euroopan unionille oikeutta tulla määräämään, miten tässä maassa eletään. Siihen, mitä liittymissopimuksessa luovutimme Euroopan unionille siirrettyä toimivaltaa, ei tämä paketti sisälly. Ja nyt ollaan käymässä suomalaisen omaisuuden kiinni härskisti, ensinnäkin täysivaltaisuuteen, eli Euroopan unionilla ei tässä oikeasti ole mitään valtuutta tehdä, vaan niin se vain tapahtuu, sitten samoin budjettisuvareneiteettiin, kymmeniä miljardeja pistetään rahaa tämmöiseen hulluuteen, ja samaan aikaan meillä alkaa olla Suomessa tilanne, että vanhukset eivät pääse enää sairaalaan tai lääkärissäkäynnille, koska ei ole rahaa, ja yhteiskunnalla sitä on vielä vähemmän. Sitten täällä me viisastelemme, että on olemassa joku systeemi, jolla pääsee yksityiseen lääkäriin. Miten se vanha ihminen, jolla on rahat loppu ja pieni eläke, pääsee yleensä minnekään? Sitten mätetään rahaa tämmöisiin hulluuksiin. Mikä on sitten Suomen valtion yleinen tilanne, että kun tällaiseen lähdetään mukaan ja 200 miljardia on velkaa ja olemme jo tarkkailuluokalla EU:ssa, niin vielä työnnämme rahaa tämmöisiin hulluuksiin?

Mikä on sitten ennallistamisasetuksen lopputulos? Kun suot ennallistetaan ja vesi pääsetetään sinne suolle ja ojat pannaan tukkoon, niin tehdään muka ilmastopolitiikkaa. Missä on vihervasemmiston luonnontieteen osaaminen? Teillähän, ymmärrykseni mukaan, on maistereita ja taitaa olla tohtoreitakin porukassa niin paljon, että en edes muista, paljonko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

niitä on. Mutta siinä tapahtuu vanha kemiallinen reaktio: kun vesi päästetään suolle, niin alkaa kehittyä valtava määrä metaania. Se metaanin syntyminen ilmakehään kestää kymmeniä vuosia, ja metaani on 40 kertaa pahempi kasvihuonekaasu kuin hiilidioksidi. Te haluatte nyt tehdä metaanipumput suoraan ilmakehään — muka ilmastopolitiikkaa. Se on aivan yhtä paljon ilmastopolitiikkaa kuin Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle tuleva Italian jäte. Voi tavaton sentään. Sieltä tulee sellaisilta alueilta Suomeen jätettä, joka pilaa ilmakehää, ja miten sitten on oikeastaan muu laillisuus, kun jäte tulee alueilta, joilla ammattilaisrikolliset hoitavat nämä hommat, ja Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki osallistuvat siihen aktiivisina toimijoina? Olen tehnyt siitä kantelun eduskunnan oikeusasiamiehelle. Missä on Suomen oikeusvaltio oikeasti olemassa? Tällaista tehdään, ja vielä veronmaksaja maksaa, ja sitten emme pysty omia lapsiamme ja vanhuksiamme huoltamaan enää. Katsotaan sitten ennallistamisasetuksen jälkiä: Kun kuuntelee ympäristöaktivisteja, niin tuntuu, että koko Suomi pelastuu. Ei varmasti pelastu.

Perustuslakivaliokunnalle voin sanoa, vaikka siellä istunkin, että olen onnellinen ja ylpeä siitä, että perustuslakivaliokunta antoi tästä asiasta erittäin jämäkän lausunnon, jossa todetaan, että yksityisille maille ei ole mitään asiaa. Mutta huomautan teille, arvoisat edustajakollegat, sen, että myös valtion maat ovat suomalaisten ihmisten omaisuutta. Omistamme sen jokainen omalta osaltamme. Euroopan unionilla ei pitäisi olla mitään tekemistä siihen omaisuuteen.

Kun tällä keinoin tämä moraalirappio etenee Euroopan unionissa ja jos tällä keinoin me jatkamme, niin ollaan kohta tilanteessa, että koko unioni menettää olemisen oikeutuksen. Kuunnelkaapa vaikka Italian... [Hanna Sarkkinen hymyilee] — Ehkä edustaja Sarkkista naurattaakin, mutta kuunnelkaapa vaikka Italian pääministeri Melonin kannanottoja tai Saksan johtaja Friedrich Merzin kannanottoja asiassa. Ei kovin paljon ainakaan minua naurata. Ja se elvytyspaketti, jota moni tässä salissa diggaa ja äänesti sen puolesta: 200 miljardia on Italiassa rahaa häveissä, 200 miljardia euroa, koko se sama määrä, minkä Suomi on ottanut jo nyt velkaa. Nauratteko te tällekin? Kyllä on aika kummallinen huumorintaju, jos tällainen naurattaa. Suomalaisena veronmaksajana en ikinä voi tällaista hyväksyä.

Mutta kun tähän hulluuteen nyt on kerran lähdetty mukaan, niin kai se jollakin keinoin pitää sietää, mutta oikeuspohjaa tällä ei ole. Toivon, että jonain päivänä Euroopan unionisakin löytyy järki, että Euroopan unioni, joka on jäämässä kaikissa kilpailukykykymittauksissa muuta maailmaa jälkeen koko ajan byrokratiaa kasvattamalla, kuluja kasvattamalla ja tekemällä oikean työnteon ja yrittämisen yhä vaikeammaksi... Meille käy huonosti. Ei mene montaa kuukautta tai montaa vuotta aikaa siihen päivään, kun meiltä aletaan kysellä sitä, minnekä nämä teidän eläkesäästönne laitetaan, laitetaanko ne Suomen velkojen vakuudeksi. Sitäkin ovat jotkut viisaat jo esittäneet, että olemme sillä tiellä, minkä Italia on nyt jo nähnyt: valtavat velat ja valtava ristiriitainen maa, ja meillä ollaan menossa samaan tahtiin. Metsät, pellot ja suot kuuluvat suomalaisille eivätkä Euroopan unionin byrokraateille, jotka edustavat tällaista sosialistista internationaalia, jossa muutama kaveri päättää, miten homma menee, ja muut sitten tyytyvät siihen kohtaloonsa ja kaivavat kuvetta, kun rahat ovat vähissä. On aikoihin eletty, mutta toivottavasti tämä hulluus jonain päivänä loppuu ja päästään ihan oikeisiin töihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

20.03 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Olen mykistynyt, ihmettelen. Meillä on tämän vaalikauden tärkein asia käsittelyssä, ja ensimmäisessä ja toisessa käsittelyssä täällä salissa ei ole kuin yksi hallituksen edustaja ja sitten meitä muita, opposition edustajia.

Keskustan esittämät lausumaehdotukset eivät ole liioittelua tai jarruttamista, vaan ne ovat perusteltuja vaatimuksia siitä, että näin merkittävä uudistus tehdään vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja avoimesti. Ensimmäinen keskeinen viesti tässä lausumaehdotuksessa oli, että Suomen on käytettävä täysimääräisesti EU:n sallima kansallinen liikkumavara. Me emme voi luoda itsellemme ylimääräisiä velvoitteita, jotka lisäävät kustannuksia ja heikentävät kilpailukykyä. Ennallistaminen on toteutettava järkevästi ja kustannustehokkaasti, ei ideologisesti.

Arvoisa puhemies! Toinen keskeinen vaatimus keskustan lausumaehdotuksessa oli näistä taloudellisista vaikutuksista. On kestävämpää, että miljardiluokan kokonaisuutta vietään eteenpäin ilman kattavaa ja läpinäkyvää arviota kustannuksista ja vaikutuksista. Meidän on tiedettävä, mitä tämä ennallistamissuunnitelma maksaa, kuka maksaa ja mitä seurauksia siitä on suomalaisille yrityksille, työpaikoille ja julkiselle taloudelle. Ilman tätä tietoa meidän päätöksentekomme ei ole vastuullista.

Arvoisa puhemies! Kolmanneksi on kysymys perusoikeuksista. Niin kuin jo kuulimme hyvin aikaisemmissa puheenvuoroissa, omaisuudensuoja, elinkeinovapaus ja oikeus käyttää omaa maata eivät ole sivuseikkoja. Ne ovat oikeusvaltion perusta. Siksi ennallistamissuunnitelman vaikutukset maankäyttöön ja omistusoikeuteen on arvioitava huolellisesti, ja näiden oikeuksien toteutuminen on varmistettava joka vaiheessa.

Neljänneksi keskusta edellytti lausumissa, että maanomistajille ja elinkeinoille aiheutuvat haitat minimoidaan. Toimenpiteiden on oltava oikeasuhtaisia, kohtuullisia ja yhdenvertaisia. Ei voi olla niin, että yksittäiset alueet ja ihmiset kantavat kohtuuttoman taakan koko yhteiskunnan puolesta.

Arvoisa puhemies! Erityisen tärkeä kohta on viides kohta. Ennallistamissuunnitelma ei saa sisältää sellaisia karttoja ja rajoituksia, jotka käytännössä rajoittavat maankäyttöä jo etukäteen ilman lakiin perustuvaa päätöksentekoa. Suomessa ei saa syntyä tilannetta, jossa omistusoikeutta kavennetaan hiljalleen hallinnollisten suunnitelmien kautta. Tämän edustaja Hoskonen toi hyvin esille.

Kuudenneksi on kyse oikeusturvasta. Kansalaisen on voitava tietää, millä perusteilla hän voi valittaa ja mitä tuomioistuin voi tutkia. Siksi muutoksenhakua koskevan sääntelyn on oltava selkeää ja riittävän laajaa. Oikeusturva ei saa jäädä muodollisuudeksi.

Arvoisa puhemies! Ehkä kaikista tärkein asia koko kysymyksessä on eduskunnan rooli — siis eduskunnan rooli. Keskusta edellyttää, että sekä ennallistamissuunnitelman luonnos että lopullinen suunnitelma tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi selontekona. Tämä on vähimmäisvaatimus. Kyse on vuosikymmeniä vaikuttavasta kokonaisuudesta, miljardiluokan kustannuksista ja suomalaisen maankäytön tulevaisuudesta. Ei ole hyväksyttävää, että tällainen kokonaisuus valmistellaan ja päätetään ilman eduskunnan aitoa osallistumista.

Arvoisa puhemies! Keskustan lausumat voidaan tiivistää yhteen ajatukseen: Ennallistaminen on tehtävä tavalla, joka on taloudellisesti kestävä, oikeudenmukainen ja demokraattisesti hyväksyttävä. Luontoa on suojeltava, mutta samalla on suojeltava suomalaista työtä, omistusoikeutta ja päätöksenteon uskottavuutta.

Kannatan edustaja Kallion tekemiä lausumaehdotuksia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

20.08 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu herra puhemies! Edustaja Hoskonenkin jäi vielä kuuntelemaan tätä puheenvuoroa, ja toivottavasti kuuntelette kaikki loputkin puheenvuorot, koska nyt käsitellään niin tärkeää aihepiiriä. Kyllä, totean heti tähän puheenvuoron alkuun, että kun katsoo tuota täysistuntosalia, niin hallituspuolueitten edustajista ainoastaan edustaja Hänninen, Kansallisen Kokoomuksen kansanedustaja Oulusta, on paikalla, [Juha Hänninen: Paikalla!] ja totesitte tosiaan, että luonto, talous ja turvallisuus ovat tasapainossa, mutta olen teidän kanssanne hieman eri mieltä siitä lausumasta, minkä tähän keskusteluun jätitte.

No mutta, herra puhemies, aloitanpas näin, että katselin tuossa YouTubea, ja siellä oli tällainen podcast-ohjelma, ja siellä podcast-ohjelmassa oli euromeppi Sebastian Tynkkynen — Tynkkynenhän on myös ollut perussuomalaisten kansanedustaja ja perussuomalaisen puolueen varapuheenjohtaja — ja hän totesi näin tässä podcast-ohjelmassa: ”Meidän ansiosta hallitusneuvotteluissa saatiin niin paljon läpi maahanmuuttopolitiikassa kiristyksiä, että oltiin valmiita siihen, että laitetaan tällainen symbolinen luku 2035, että Suomi tulee olemaan hiilineutraali siihen mennessä, mutta mitään toimia sen eteen, et siihen oikeasti tullaan pääsemään, niin me ei suostuttu kirjaamaan. Eli kokoomuslaiset sai sen läpi, et ne saa sen hyveposeerauslukeman sinne hallitusohjelmaan, ja me saatiin se läpi, et Suomen kilpailukykyä ei rampauteta minkään niinku haittallisten ilmastotoimien kautta vaan annetaan markkinoiden hoitaa. Mut tosiaan tätä hyveposeeraamista tosiaan tapahtuu, ja hyvä, et kokoomus oli tyytyväinen tähän. Saivat sen yhden luvun sinne, mut ei tulla pääsemään siihen varmasti, koska mitään toimia sen eteen ei kirjattu.” Näin totesi euromeppi Sebastian Tynkkynen podcast-ohjelmassa, ja tämä podcast-ohjelma on vissiin melko tuorekin. Suosittelen edustajia käymään siellä YouTubeessa katsomassa tämän ohjelman.

Tosiaan tähän tähän hallituksen meno ollut sen kolme vuotta, että pääministeripuolue hyveposeeraa ja perussuomalaiset tekevät sitten, mitä tahtovat ja mitä sattuu. Näin siinä, kuulkaa, kävi, että maahanmuuttopoliittisten kirjausten myötä sitten myydään aika iso osa suomalaista luontoa ja sinne maahanmuuttopolitiikan alttarille sitten näköjään uhraataan myös omistajuus, näköjään myös tämä ennallistamisasetuksen myötä tuleva kansallinen ennallistamissuunnitelma. No, tätä, puhemies, perussuomalaisten touhua kun katsoo, niin eihän tässä ole päätä eikä häntää. Vielä viime vaalikaudella perussuomalaiset olivat täysin tätä ennallistamisajatusta vastaan. Valtaan päästyään, nyt kun ovat kolme vuotta olleet, kritiikki on sulanut kokonaan, eikä täällä ole yhtään perussuomalaista kansanedustajaa puolustamassa tätä heidän esitystään. Esimerkiksi kesäkuussa 2023 perussuomalaiset tukivat ennallistamisneuvotteluiden jatkamista, ja meno on kyllä ollut siellä ja sen jälkeenkin melko omituista.

Puhemies! Viime torstainahan täällä käytiin kyselytunti, ja kyselytunnilla Suomen EU-politiikasta vastaava pääministeri Petteri Orpo oli täysin kuutamolla koko tästä asiasta, mitä me käsittelemme täällä. Vai oliko se jo pari viikkoa sitten, aika menee niin nopeasti — pari viikkoa sitten. No, hän tosiaan väitti, että eduskunta pääsee ottamaan kantaa tähän ennallistamissuunnitelmaan ja lopulliseen päätökseen, mutta tilannehan on aivan toinen. Huomennahan me sitten äänestelimme näistä lausumista, mitä edustaja Kallio esitti ja mitä edustaja Mehtälä kannatti. Ne ovat todella hyviä lausumia, ja toivoisinkin, että edustaja Hänninen katsoo vielä ne lausumat, varsinkin tämän lausuman numero 7. Lukaisen sen edustaja Hänniselle ihan ääneen: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa eduskunnalle selonteon kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksesta ennen sen toimit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

tamista Euroopan komissiolle sekä selonteon lopullisesta ennallistamissuunnitelmasta ennen sen hyväksymistä valtioneuvostossa.”

Kyllähän tässä nyt tulee käymään niin huomenna, jos tämä menee ilman näitä lausumia lävitse, että tämän asian osalta Suomen eduskunta antaa delegoinnin niin, että ympäristöministeriö tekee tämän kansallisen ennallistamissuunnitelman ja sitten valtioneuvosto sen hyväksyy. Se ei käy enää täällä eduskunnan käsittelyssä. Minun mielestäni, herra puhemies, tämä on hyvin, hyvin omituista siitä näkökulmasta katsottuna, että tämä ennallistamissuunnitelma, mitä me nyt käsittelemme, ohjaa luonnontilan parantamista aina sinne vuoteen 2050 asti ja se ulottuu metsiin, soihin, vesistöihin, maatalousympäristöihin, kaupunkiympäristöihin. Siitä näkökulmasta katsottuna puhumme niin, niin isosta asiasta, että on sängen omituista, että tämän kyseisen asian sitten valtioneuvosto hyväksyy eikä sitä tuoda millään tavalla eduskunnan suuntaan.

Herra puhemies! Tällaista tämä politiikka on. Toiset hyveposeeraavat, ja toiset sitten myyvät omat periaatteensa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

20.14 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Keskusta pitää hallituksen esitystä kansallisen ennallistamissuunnitelman osalta vakavasti puutteellisena. Hallitus esittää tässä säädettäväksi siitä, kuka suunnitelman laatii ja hyväksyy, mutta jättää lähes kokonaan määrittelemättä ne periaatteet ja reunaehdot, joiden mukaan suunnitelma muodostetaan. Laista puuttuvat säädökset siitä, miten kansallista liikkumavaraa käytetään, miten kustannukset huomioidaan, miten maanomistajien oikeudet turvataan ja millä perusteella ennallistamistoimenpiteitä kohdennetaan.

Me keskustassa katsomme, kuten edellisessä puheenvuorossa on erittäin kattavasti ja hienosti kuultu, että tässä asiassa ei ole kyse vain pelkästä hallinnosta, pelkästä byrokratiasta, toisin kuin hallituspuolueista on kerta toisensa jälkeen annettu ymmärtää. Mutta kuten edellä on myös todettu, niin tänäänhän tätä ei ole hallitusryhmistä kuultu, koska ketään — anteeksi, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta — hallitusryhmien edustajia ei ole paikalla. Tämä on erittäin merkittävä asiakokonaisuus, todennäköisesti tämän vaalikauden suurin ja pitkävaikutteisinkin asiakokonaisuus, jota me tällä hetkellä täällä eduskunnassa nyt käsittelemme. Kansallinen ennallistamissuunnitelma tulee vaikuttamaan käytännössä metsiemme käyttöön, vesistöjen hoitoon, energiainvestointeihin, maa- ja metsätalouteen, aluekehitykseen, maaseudun ja alueiden elinvoimaan ja elinkeinoihin moniksi vuosikymmeniksi tästä eteenpäin. Siksi tämän suunnitelman valmistelua ei meidän mielestämme voida jättää ainoastaan ympäristöministeriön valmistelun varaan eikä varsinkaan ainoastaan valtioneuvoston poliittisen harkinnan ja poliittisen päätöksenteon varaan, niin kuin nyt hallitus esittää.

Arvoisa puhemies! Pidän erityisen ongelmallisena sitä, että eduskunta, suomalaisen päätöksenteon ylin päättävä elin, kansanedustuslaitos, ollaan nyt sivuuttamassa tämän erittäin merkittävän asian käsittelystä lähes kokonaan. Eduskunnalla ei ole roolia suunnitelman valmistelussa eikä tule olemaan roolia suunnitelmasta päättämisessä. Tämän nyt käsittelyssä olevan esityksen mukaan valtioneuvosto hyväksyy ennallistamissuunnitelman ilman parlamentaarista päätöksentekoa, vaikka suunnitelma vaikuttaa erittäin merkittävästi maankäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen maassamme vuosikymmenten ajan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

Me keskustassa pidämme erittäin ongelmallisena myös sitä, ettei pyynnöistä huolimatta hallituksen, hallituspuolueitten suunnalta ole esitetty uskottavaa arviota tämän ennallistamiskokonaisuuden kokonaiskustannuksista. Arvioita on esitetty muiden toimesta, ja ne arviot ovat huimassa kokoluokassa, 10—20 miljardin euron välillä. Henkilötyövuosissa suora vaikutus esimerkiksi metsäsektoriin on arvioitu tuhansiksi, jopa yli 10 000 henkilötyövuodeksi, siis työpaikkojen vähenemistä, ja kerrannaisvaikutukset koko yhteiskuntaan 10 000 ja 30 000 henkilötyövuoden välille. Näin äärimmäisen suurta, merkittävää kokonaisuutta ei pitäisi pystyä tässä maassa hyväksymään ilman, että eduskunta on päässyt asian käsittelemään.

Me pidämme tätä esitystä myös maanomistajan oikeusturvan kannalta puutteellisenä. Vaikka suunnitelma ei tässä vaiheessa ainakaan suoraan asettaisi käyttörajoituksia, niin sillä tulee todennäköisesti olemaan vaikutuksia investointeihin, maankäyttöön ja omaisuuden arvoon. Nämä vaikutukset pitäisi arvioida jo suunnitelman laadinnan vaiheessa ja siten siis estää myös niiden toteutuminen.

Arvoisa puhemies! Edustaja Kallio esitti seitsemän lausumaehdotusta, ja ne ovat äärimmäisen kannattavia. Kannatan niitä kaikkia. Kuten useissa edellisissä puheenvuoroissa on todettu, se seitsemäs lausuma on niistä periaatteellisin ja ehkä sen johdosta merkittävin. Me keskustassa vaadimme, että hallitus tuo eduskuntaan selonteon niin laatimastaan ehdotuksesta, joka komissiolle tullaan esittämään kansalliseksi toimeenpanosuunnitelmaksi, kuin sitten varsinaisesta toimeenpanosuunnitelmasta ennen kuin valtioneuvosto sen hyväksyy, jos tämä lakiesitys menee tällaisenaan lävitse. Tämä on äärimmäisen oikeutettu ja kohtuullinen vaade.

On erittäin eriskummallista, varsinkin kun peilaa viime vaalikaudella käytyyn keskusteluun, jossa silloiset oppositiopuolueet tekivät jopa välikysymyksen ennallistamisasetuksesta, että nyt kun samat puolueet ovat hallituspuolueita, niin puheet läheisyysperiaatteen noudattamisesta ja siitä, että ennallistamisasetus ei käy missään muodossa heille, ovat vaihtuneet toiminnaksi, jolla ei suostuta edes eduskunnassa keskustelemaan ennallistamisasetuksesta, vaan halutaan tiskin alta ujuttaa koko asetusta, sen käytännön toimeenpanon valmistelu, ympäristöministeriölle ja päätöksenteko sitten hallitukselle, valtioneuvostolle.

Vielä tätä erikoisuutta ja asiaa, jota emme voi hyväksyä, alleviivaa se, että kyse ei ole edes siitä, että nykyinen hallitus tulisi hyväksymään tämän kansallisen toimeenpanon suunnitelman, vaan nyt ollaan säkki päässä antamassa mandaatti seuraavalle hallitukselle, josta kukaan ei tiedä, mikä sen hallituspohja tulee olemaan, että se tekee täysin omavaltaisen päätöksen tästä kansallisesta toimeenpanosta. Tämähän on aivan uskomaton asia, varsinkin kun sitä peilaa viime vaalikaudella käytyyn välikysymyskeskusteluun, viime kaudella käytyyn julkiseen keskusteluun ennallistamisasetuksesta, että tällä vaalikaudella käytännössä kaikki päätökset, jotka tulevat olemaan sitovia, ovat tapahtuneet tämän hallituksen toimesta, tämän hallituksen vahtivuorolla, tämän hallituksen valmistelusta, ja nyt vielä keskeisin päätös ollaan lykkäämässä sokkona seuraavalle hallitukselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola poissa. Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

20.21 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Markkinatalous on tehokas työkalu, mutta toimiakseen se vaatii selkeitä pelisääntöjä. Yksi olennaisimmista heikkouksista on markkinoiden kyvyttömyys hinnoitella luontoa kuormittavia ulkoisvaikutuksia. Luonto tarjoaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

meille palveluita, joita pidämme itsestänselvyyksinä ja ilmaisina. Puhdas vesi, hiilinielut ja ekosysteemit kannattelevat todellisuudessa ihmiselämää ja kyllä myös kaikkea liiketoimintaa. Luonnon arvo on mittaamaton. Siksi luonnolle aiheutetulla haitalla tulisi olla hinta, ja vastaavasti luonnon eteen tehtävästä työstä tulisi voida hyötyä. Talousjärjestelmää on uudistettava tavalla, joka tunnistaa ja hinnoittelee luonnon arvoa myös kansantalouden ja yritysten tilinpidossa.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tavoite luonnonarvomarkkinoiden edistämisestä on Suomen luonnon ja ekologisesti kestävä yritystoiminnan näkökulmasta tärkeä. Kyse on uudeltaisesta logiikasta. Luonnonarvomarkkinoiden avulla voidaan luoda taloudellisia kannustimia luonnonsuojelulle ja ennallistamiselle. On olennaista saada luonnonarvomarkkinat käyntiin, sillä rahoitusvaje luontokadon torjunnassa on valtava. Luonnonarvomarkkinat eivät korvaa julkista rahoitusta vaan täydentävät sitä.

On erittäin myönteistä, että yritykset ovat osoittaneet vahvaa kiinnostusta luonnonarvomarkkinoita kohtaan. Monet yritykset ovat todellakin tietoisia luonnon merkityksestä ja halukkaita olemaan osa ratkaisua. Yritykset ovat kuitenkin kritisoineet tähän esitykseen sisältyvää raskasta raportointivelvollisuutta, joka koskee noin 120:tä suurinta suomalaista yritystä. Raskas raportointivelvoite nähdään jopa esteeksi osallistua luonnonarvokauppaan, jota yritykset muutoin pitävät kannatettavana. En suinkaan aina allekirjoita elinkeinoelämän kritiikkiä ympäristösääntelyn vaivalloisuudesta, mutta tässä asiassa palaute on aiheellista.

Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on koko kautensa ajan vastannut kritiikkiin luontotoimien puuttumisesta lupauksella rakentaa Suomeen toimivat luonnonarvomarkkinat. Vaarana esityksen nyky muodossa on, että tarpeettoman raskas raportointibyrokraatia uhkaa luonnonarvomarkkinoiden käynnistymistä. Eikö ole nurinkurista, että hallitus, joka ylpeilee normien purkamisella, kasaakin nyt lisää normeja yritysten niskaan? Eli onko siis niin, että muulloin normit voidaan kyllä kaataa, mutta jos yrität auttaa luontoa elpymään, siitä voidaan tehdä mahdollisimman vaikeaa?

Luontotoimissa heikentämättömyysvelvoite on tärkeä periaate, jonka pitäisi koskea kaikkia yrityksiä ja yhteisöjä kaikessa toiminnassa. Nyt se ulotetaan kuitenkin poikkeuksellisella tavalla koskemaan vain niitä yrityksiä, jotka haluavat tehdä vapaaehtoisia luontotekoja. Luonnolle haitallisen toiminnan minimoinnin tulee olla aina lähtökohta. Sen lisäksi tarvitsemme luontotoimille lisää rahoitusta. Yrityksille kannattaisi tehdä osallistuminen tähän urakkaan mahdollisimman helpoksi.

Teen vastalauseen 2 mukaisen lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että sääntelyn hallinnollista taakkaa arvioidaan, ja mikäli nyt säädetty raportointivelvollisuus todellisuudessa hidastaa luonnonarvomarkkinoiden käynnistymistä, sääntelyä muutetaan pikaisesti tältä osin.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Asell, olkaa hyvä.

20.25 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoite edistää luonnonarvomarkkinoita on erittäin kannatettava. Kansallisten ja EU:n luontotavoitteiden saavuttaminen edellyttää yritysten aktiivista osallistumista sekä yksityisen rahoituksen merkittävää kasvua. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusvajeen arvioidaan olevan jopa noin miljardi euroa vuodessa, ja on selvää, ettei julkinen rahoitus yksin riitä vastaamaan tähän haasteeseen. Esityksen keskeinen tavoite, luonnonsuojelulain mukaisesti tuotettujen luon-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

nonarvojen käytön laajentaminen ekologisesta kompensatiosta myös vapaaehtoiisiin luontokoihin, on tärkeä askel eteenpäin. Suomen vapaaehtoisen ekologisen kompensaaation malli on kansainvälisestikin vahva. Sen vahvuuksia ovat luonnolle syntyvien hyötyjen lisäisyys, pysyvyys, viranomaisvarmennus ja avoin rekisteri. Näiden varaan voidaan rakentaa toimivat luonnonarvomarkkinat.

Yrityksillä on keskeinen rooli luontokadon pysäyttämässä. Monilla toimijoilla on aito halu vähentää toimintansa luontohaittoja, hallita riskejä sekä vastata sijoittajien ja asiakkaiden kasvaviin vastuullisuusodotuksiin. Luonnonarvomarkkinat voivat tarjota tähän tehokkaan ja uskottavan työkalun. Siksi on huolestuttavaa, että hallitus on sisällyttänyt esitykseen EU:n vaatimukset ylittäviä raportointivelvoitteita. Luonnonarvomarkkinoiden suuri haaste ei tällä hetkellä ole tarjonnan vaan kysynnän puute. Yrityksillä ei ole vielä riittävästi kannustimia tehdä vapaaehtoisia luontotoimia, ja juuri siksi markkinoiden syntymistä tulisi helpottaa, ei vaikeuttaa. Esitetty lisäraportointivelvollisuus kohdistuisi erityisesti niihin yrityksiin, jotka ovat jo tunnistaneet luontovaikutuksensa, raportoineet niistä avoimesti ja pyrkineet vähentämään haittojaan. Käytännössä lisäsääntely ja hallinnollinen taakka kohdistuisivat siis kaikkein aktiivisimpiin toimijoihin. Tämä voi lisätä tulkinnallista epävarmuutta ja pahimmillaan hidastaa yritysten osallistumista luonnonarvomarkkinoille.

Erityisen ongelmallista on lisätä uusia velvoitteita markkinoille, jotka ovat vasta syntymässä. Luonnon kannalta tärkeintä on saada mahdollisimman moni yritys mukaan luontotoimiin. Hallinnollista taakkaa tulee siksi välttää, eikä vapaaehtoisesta vastuullisuudesta pidä tehdä tarpeettoman raskasta. Mikäli nyt esitettävä sääntely osoittautuu luonnonarvomarkkinoiden syntymistä hidastavaksi tekijäksi, sen vaikutukset on arvioitava nopeasti ja sääntelyä korjattava viipymättä. Kannatan siten vastalauseen 1 mukaista lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

20.28 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puheenjohtaja! Esityksen tavoite luonnonarvomarkkinoiden edistämiseksi on tärkeä ja kannatettava. Luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen on oleellista suomalaisen luonnontilan parantamiseksi sekä kestävän yritystoiminnan edistämiseksi. Kansallisten ja EU:n luontotavoitteiden saavuttaminen edellyttää nimitäin myös yrityssektorin aktiivista osallistumista ja yksityisen rahoituksen merkittävää kanavoitua luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Tärkeää on, että yritysten kannustimet osallistua vapaaehtoiisiin luonnonarvomarkkinoihin säilyvät korkeina ja että hallinnollinen taakka ei käy kohtuuttomaksi, ja siksi lisäraportointivelvollisuuden vaikutuksia markkinoiden syntyyn tulee seurata.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Hyrkön tekemää lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

20.29 **Markku Siponen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tuossa edellisen puheenvuoroni käytiin tähän ennallistamisasiaan ja ennen kaikkea näihin keskustan esittämiin lausumiin ja reunaehtoihin sen osalta. Tässä oli edellä hyviä puheenvuoroja luontoarvomarkkinoihin liittyen edustaja Asellilta ja edustaja Hyrköltä, ja edustaja Hyrkön puheenvuorossa oli monia hyviä huomioita siihen liittyen, että luonnon eteen tehtävälle työlle tulisi hinta ja tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

luontoarvokauppa täytyisi saada liikkeelle. Varmasti ollaan siitä samaa mieltä, ja myöskin jaamme huolta tästä raportointivelvoitteesta ja siitä, kuinka nämä lähtevät. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että keskustalta ja vihreiltä löytyy paljon yhteisiäkin tavoitteita.

Samaan hengenvetoon täytyy sanoa, että välillä sitten tuntuu, että nämä vihreitten avaukset tähän ympäristö- ja maatalouspolitiikkaan liittyen ampuvat pahasti yli. En voi olla muistamatta, kun tässä muutama viikko sitten vihreäthän esittivät, että lakkautetaan maa- ja metsätalousministeriö. Tässä oikeastaan näkee sen keskustan ja vihreiden eron: keskusta haluaa huolehtia sekä maa- ja metsätaloudesta, sen toimintaedellytyksistä, että toisaalta myöskin ympäristöstä siinä samalla. Keskustalle sopisi varmasti aivan hyvin, että harkitaan sitä, että yhdistetään maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö luonnonvaraministeriöksi, jossa huolehditaan sitten molemmista, sekä maatalouden toimintaedellytyksistä että sitten myöskin ympäristöstä. Emme missään nimessä halua lähteä tälle vihreälle linjalle, että lakkautetaan koko maa- ja metsätalousministeriö, että se tekee huonoja päätöksiä.

Tässä toivoisin, että vihreät myöskin tässä poliittisessa linjauksessaan tulisivat vähän lähemmäksi keskustaa ja pohtisivat näitä tärkeitä ympäristöasioita myöskin entistä enemmän sieltä maanomistajan, viljelijän, metsänomistajan näkökulmasta. Esimerkiksi voisimme yhdessä ajaa sitä asiaa, että resurssit riittävät näille vapaaehtoisille luonnonsuojelutoimijoille, Metso-ohjelmaan, Helmi-suojeluohjelmaan. Tietenkin tämä luonnonarvokauppa on myöskin yksi esimerkki, mikä varmasti voisi hyödyttää sekä ympäristöä että myöskin sitten niitä maanomistajia, metsänomistajia, yrityksiä, jotka sitten tekevät luonnon eteen työtä, ja sille saisimme hinnan. Tämä olisi varmasti sellainen, mitä voisimme vaikka yhdessä edistää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.32 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Ehkä se isoin problematiikkahan tässä nyt on, että tämä kansallinen ennallistamissuunnitelma nyt esitetään laadittavaksi ympäristöministeriön johdolla. Avoimen valtakirjan antaminen yhdelle ministeriölle näin merkittävässä asiassa muodostaa todellisen riskin siitä, että luonnon monimuotoisuuden tavoitteita ryhdytään toteuttamaan irrottamalla ne taloudellisesta todellisuudesta. Keskustan mielestä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on toteutettava siten, että samalla turvataan maaseudun elinvoima, kotimainen ruuantuotanto, metsätalouden toimintaedellytykset, energiantuotanto ja yksityinen omistusoikeus. Luonnon ja ihmisen välistä vastakkainasettelua ei pidä rakentaa tämmöisellä lainsäädännöllä.

Tämä ennallistamisasetuksen toimeenpano tulee olemaan Suomelle erittäin raskas taloudellinen rasite. Julkisuudessakin esillä olleiden arvioiden mukaan ennallistamistoimien hintalappu liikkuu 13—19 miljardin euron välillä. On käsittämätöntä, että hallitus ei ole esittänyt uskottavaa arviota siitä, miten toimenpiteet rahoitetaan ja millaisia vaikutuksia niillä on kansantalouteen, julkiseen talouteen, yritysten investointeihin, energainfrastruktuuriin, maa- ja metsätalouteen tai alueiden kehitykseen. Myös lainsäädännön arviointineuvosto on kiinnittänyt huomiota siihen, että ennallistamissuunnitelmalla voi olla merkittäviä vaikutuksia elinkeinojen harjoittamiseen sekä julkiselle taloudelle aiheutuviin kustannuksiin. Tästä huolimatta ympäristöministeriö on katsonut, ettei kattava vaikutusarviointi ole nyt käsittelyssä olevan esityksen yhteydessä tarpeen — aivan käsittämätöntä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

Keskusta pitää tällaista lähestymistapaa yksiselitteisesti vastuuttomana. Suomessa ei voida sitoutua miljardiluokan toimenpiteisiin ilman perusteellista arviota niiden kustannuksista, hyödyistä ja vaikutuksista julkiseen talouteen, suomalaisten ihmisten arkeen ja elinkeinojen harjoittamiseen. Taloudellisten vaikutusten arviointi on vastuullisen päätöksenteon edellytys.

Herra puhemies! Samalla on välttämätöntä varmistua kaikin käytettävissä olevin keinoin siitä, että jo ennallistamissuunnitelmaa laadittaessa pyritään löytämään Suomen ja suomalaisten kannalta kokonaiskestävimmät ratkaisut. Nyt ei ole näin tapahtumassa. Siksi lakiin tulee kirjata Ruotsin mallin mukaiset kansalliset reunaehdot ennallistamissuunnitelman laadinnalle. Ruotsissa hallitus on lähtenyt siitä, että ennallistamisasetuksen jäsenvaltioille jättämä kansallinen liikkumavara hyödynnetään täysimääräisesti, että kansallisia lisävelvoitteita vältetään ja maanomistajille, yrityksille ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat minimoidaan. Keskusta katsoo, että Suomen tulee toimia samalla tavalla.

Herra puhemies! Keskusta pitää myös vakavana puutteena sitä, että eduskunnalle ei esitetä minkäänlaista roolia ennallistamissuunnitelman valmistelussa. Suunnitelma vaikuttaa pysyvästi Suomen maankäyttöön ja luonnonvarojen käyttöä koskeviin ratkaisuihin vuosikymmeniksi eteenpäin, herra puhemies, jopa sinne 2050-luvulle asti. Sen taloudellinen vaikutus on suurempi kuin julkisen talouden sopeuttamistarve seuraavalla vaalikaudella. Silti hallituksen esitys hyväksytyksi tullessaan mahdollistaisi sen, että suunnitelma valmistellaan, toimitetaan Euroopan komissiolle ja hyväksytään ilman eduskunnan käsittelyä.

Näin isosta asiasta on kyse, ja huomenna äänestetään näistä lausumaehdotuksista siitä, kuinka tälle käsittelylle sitten lopulta käy. Mutta näinhän tässä, kuulkaa, tulee todennäköisesti käymään. Ellei edustaja Hänninen äänestä näitten lausumaehdotuksien puolesta, niin niin siinä vaan tulee sitten käymään, että näin se ympäristöministeriö valmistelelee tämän kansallisen ennallistamissuunnitelman, jonka sitten valtioneuvosto tulee hyväksymään ja lähettää Brysseliin komission käsiteltäväksi.

Tuntuupa kyllä aika harmilliselta. Kyllä tässä kansanvaltaa nyt koetellaan aika isolla kädellä. Olen pettynyt, olen suorastaan pettynyt perussuomalaisten toimintakulttuuriin tämän asian osalta, koska he lupasivat viime vaalikaudella oppositiopuolueena ja myös vaaleissa Suomen kansalle, että he pitävät kansanvallan puolta ja tulevat tämmöisiä käsittämättömiä ennallistamissuunnitelmia vastustamaan, mutta niin he vain nyt ovat tämänkin asian kätilönä — tämän asian kätilönä — ja vievät tämän maaliin näin kesäkuusina hellepäivinä, kun Suomen kansa on kesälomilla, etteivät olisi näkemässä ja kuulemassa, mitä todellakin on tapahtumassa täällä kansanvallan ytimessä, Suomen eduskunnan täysistuntosalissa, kun he huomenna painavat vihreää nappia ja vievät tämänkin asian maaliin niin, että kansanvalta unohdetaan. Kyllä kansa tietää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

20.38 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Nykyiset hallituspuolueet, kokoomus, perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit, tekivät edelliselle hallitukselle välikysymyksen marraskuussa 2022 hallituksen EU-vaikuttamisesta ja etenkin ennallistamisasetuksesta. Tuolloin perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra lausui perussuomalaisten ryhmäpuheessa seuraavasti: ”Ennallistamisasetus ja siihen reagoiminen alleviivat Suomen alistuvaa EU-politiikkaa, oman päätösvaltamme pois antamista, isänmaamme ja sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

omaisuuden uhraamista sekä täysin yltiöpäistä ilmasto- ja metsäpolitiikkaa. Perussuomalaisille tämä ei käy.”

Arvoisa puhemies! Tätä taustaa vasten vaikuttaa todella yllättävältä, kun nämä samat puolueet ovat nyt hallituksessa ja edellisen vaalikauden puheet ja periaatteet näyttävät unohtuneen täysin. Kokoomus ja perussuomalaiset tekivät edelliselle hallitukselle välikysymyksen EU-politiikasta ja ennakkovaikuttamisesta EU-päätöksentekoon, ja nyt samat puolueet kristillisdemokraateilla höystettynä tyytyvät lähinnä levittelemään käsiään, kun ennallistamisasetus on heidän hallituskaudellaan hyväksytty EU:ssa. Missä oli tämän hallituksen paljon mainostettu, ennakkoon kehuttu, itse kehuttu vahva EU-vaikuttaminen, kun ennallistamisasetuksesta EU-tasolla päätettiin?

Arvoisa puhemies! Viime vaalikauden oppositiopuolueiden, kokoomuksen, perussuomalaisen ja kristillisdemokraattien, tahtotila EU-päätöksenteon läheisyysperiaatteen vaatimisesta, elikkä siis sen periaatteen vaatimisesta, että aina päätöksenteko pitää tehdä mahdollisimman lähellä päätöksenteon kohdetta, on muuttunut niin paljon, että nämä puolueet eivät edellytä läheisyysperiaatetta noudatettavaksi nähtävästi EU-tasolla, mutta vielä erikoisempaa on se, että nykyiset hallituspuolueet eivät vaadi tämän läheisyysperiaatteen noudattamista edes tässä kotimaisessa päätöksenteossa. Läheisyysperiaate on unohdettu niin täysin, että hallitus pääministeri Orpon ja valtiovarainministeri Purran johdolla ei halua antaa tästä tämän vaalikauden suurimmasta päätöksestä päätöksenteon tai valmistelun valtaa ollenkaan kansalliselle parlamentille, Suomen eduskunnalle. He haluavat antaa tämän päätöksen valmisteluvallan täysin ympäristöministeriölle, ja päätöksenteon vallan he haluavat tällä lakiesityksellä keskittää valtioneuvostolle, ei eduskunnalle.

Arvoisa puhemies! Eikä tässä vielä kaikki. Sen lisäksi, että hallituspuolueet haluavat keskittää tämän vaalikauden tärkeimmän asian päätöksenteon pelkästään valtioneuvoston käsiin, niin tuo päätös tullaan todennäköisesti tekemään vuoden 2027 puolella. Nyt onkin auki se, mikä hallitus tulee tämän päätöksen tekemään, jos tämä lakiesitys tulee voimaan. Tämän johdosta toteankin, arvoisa puhemies, että jos nykyisillä hallituspuolueilla on edes rahtusen jäljellä siitä omanarvontunnon ja vaatimuksestaan itsenäisyyden puolustamiseksi EU-päätöksenteossa ja sen kansallisessa toimeenpanossa, niin, arvoisa puhemies, epäilemättä nämä hallituspuolueet nyt varmistavat sitten sen, että he ovat se hallitus, joka tekee päätöksen tästä kansallisesta toimeenpanosta. Elikkä näillä puheilla, mitä nyt viime vaalikaudella ja tämän vaalikauden kuluessa ollaan hallituspuolueilta kuultu, pidän itsesäänselvänä, että Petteri Orpo, Riikka Purra ja Sari Essayah huolehtivat, että tämä nykyinen hallitus tekee lopulliset päätökset ennallistamisasetuksen kansallisesta toimeenpanosta tässä maassa. Ellei näin toimita, kyseessä on täysin absurdi tilanne. Nämä kansallisesta päätöksenteosta, omaisuudensuojasta puhuneet puolueet keskittäisivät vallan valtioneuvostolle, ja olisi täysin auki, mikä valtioneuvosto sen päätöksen sitten tekisi. En usko, että näillä taustoilla, näillä puheilla, näillä puolueilla on varaa tällaiseen päätöksenteon siirtämiseen umpimähkään tulevalle hallitukselle, jonka ohjelmasta tai edes kokoonpanosta kukaan ei voi olla käsitystä, koska vaalit ovat vasta edessä.

Arvoisa puhemies! Esitän ja edellytän siis, että nykyinen hallitus, jos tämä lainsäädäntö tulee voimaan, sitoutuu siihen, että tekee tästä ennallistamisasetuksen kansallisesta toimeenpanosta päätökset, sitovat päätökset, jo tämän vaalikauden aikana ennen huhtikuun 27 eduskuntavaaleja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

20.44 **Marko Asell sd:** Arvoisa puhemies! Tekisin pöytäkirjaan osaltani korjausta, koska tarkoitus edellisessä puheessani oli kannattaa nimenomaan edustaja Hyrkön tekemää vastalausea, ja kun tuossa katsottiin, niin se olisi ollut vastalause numero 2. Puheessani sainoin, että kannatan 1:tä, joka oli keskustan, niin että sen vetäisin pois, ja kannatan siis sitä edustaja Hyrkön esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

20.44 **Markku Siponen kesk:** Arvoisa herra puhemies! En malta itsekään olla kommentoimatta perussuomalaisten toimintaa tämän ennallistamisasetuksen parissa. Tässä edustaja Viljanen totesi, että tällä hetkellä perussuomalaiset levittelevät käsiään tämän ennallistamisasetuksen kanssa, mutta voisi todeta siihen, että olisivat edes levittelemässä käsiään täällä salissa, mutta kun eivät ole paikalla ollenkaan. Kyllä se hämmästyttää näin tärkeässä asiassa — ja vielä liittyen siihen, minkälaista linjaa he ovat EU-päätöksentekoon ja myöskin tähän ennallistamisasetukseen ja ylipäänsä kansallisen päätösvallan luovuttamiseen liittyen vetäneet.

Se, mikä nyt erityisesti tässä tilanteessa ihmetyttää, on se, että he ovat valmiita täydellisesti antamaan vallan tämän suunnitelmaluonnoksen laatimisesta ympäristöministeriölle. Tämä on keskustan mielestä se suurin riski siinä tilanteessa. Niin kuin jo aiemmin totesin, totta kai valmistelua annetaan virkahenkilöille ja ministeriöille, mutta kyllä sen lopullisen päätöksenteon myöskin siitä suunnitelman luonnoksesta täytyy näin tärkeässä Suomen kansallisessa kysymyksessä olla eduskunnalla, koska kyllä sen jälkeen, kun se menee EU-komissioon ja siellä sitten laitetaan leimat siihen valtioneuvoston hyväksymään paperiin, sitä on hankala lähteä enää eduskunnassakaan tai seuraavan hallituksen voimin muuttamaan. Senpä takia tässä olisi äärimmäisen tärkeää huolehtia tästä parlamentarismien toteutumisesta ja Suomen eduskunnalle antaa se päätösvalta ja viimeinen sana myöskin tämän suunnitelman osalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.46 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu herra puhemies! Vuonna 2022 tästä ennallistamisasetuksesta käytiin ihan välikysymyskeskustelua. Silloisen välikysymyksen jättäjähän oli kokoomus. Näin lausui silloinen oppositiojohtaja, perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra heidän omassa ryhmäpuheessaan tässä välikysymyskeskustelussa:

”Suomi on itsenäinen valtio, jolla on veto-oikeus yksimielisyyttä vaativiin päätöksiin. Rahat, joita te mielellänne jaatte, eivät ole teidän vaan kansalaisten. Omaisuudet, joiden määräysvallallaan luovutatte vieraille valloille, ovat yksityistä omaisuutta ja nauttivat perustuslain suojaa.”

”Arvoisa puhemies! Hallitus ei vaikuttanut asetukseen sen laadinnan aikana. Kun se annettiin, hallitus piti sitä koko kesän pöytälaatikossaan. Koko kesän. Ei vaikuttanut, ei vaatinut, ei neuvotellut, ei neuvotellut ilmeisesti edes keskenään. Ruotsissa kuitenkin hallitus osasi vaaleista ja kesälomista huolimatta sanoa, että ei käy.” Näin totesi Riikka Purra siinä välikysymyskeskustelussa.

Eihän tätä perussuomalaisten touhua tässä ennallistamisasetuksessa ja -asiassa ja kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa voi kuin ihmetellä, sitä, voiko tämä edes olla totta. Tätä puhuttiin vuonna 2022 välikysymyskeskustelussa, ja ennen vaaleja puhuttiin toista, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

nyttien tehdään täysin päinvastaisia päätöksiä. No, perussuomalaiset olivat täysin vastaan viime vaalikaudella, tällä vaalikaudella perussuomalaiset ovat olleet joko passiivisia tai myötämielisiä. No, passiivisuus tänä iltana tässä käsittelyssä näyttäytyy sillä, että yhtään perussuomalaisten kansanedustajaa ei näin isoa asiaa ole käsittelemässä. Hallitus on tekemässä Suomen oman ennallistamissuunnitelman EU-maista ensimmäisenä tai ainakin ensimmäisten joukossa, siis samanlaisella innokkuudella kuin perussuomalaiset olivat ajamassa Suomea eturintamassa EU:n liikenteen päästökauppaan, josta koituu suomalaisille lisälaskua bensapumpuilla. Näin myötämielistä EU-mallioppilaan käytöstä EU-kriittiseksi puolueeksi itseään mainostavilta perussuomalaisilta ei olisi kyllä uskonut, mutta nyt se on uskottava, koska näin tulee tapahtumaan. Puhemies, uskomatonta on sekin, että perussuomalaiset luottavat täydellisesti ympäristöministeriöön, joka puheena olevan lakiesityksen perusteella valmisteleekin tämän Suomen ennallistamissuunnitelman ja päätökset ja käy hakemassa sitten hallitukselta hyväksymisleimat näihin papereihin.

Herra puhemies! Vielä Riikka Purran sitaatti tästä keskustelusta vuodelta 2022: ”Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten mielestä hallitukselle ei tule antaa mandaattia hyväksyä asetusta myöskään vähän muutetussa muodossa. Meille ei kelpaa suomalaisten metsien ryöstö paljon mutta ei myöskään vähän vähemmän. Kyse ei ole pienestä mittakaavaerosta vaan suuresta periaatteesta. Ennallistamisasetus ja siihen reagoiminen alleviivaavat Suomen alistuvaa EU-politiikkaa, oman päätäntävaltamme pois antamista, isänmaamme ja sen omaisuuden uhraamista sekä täysin yltiöpäistä ilmasto- ja metsäpolitiikkaa. Perussuomalaisille tämä ei käy.” Näin totesi Riikka Purra vuonna 2022, kun tästä ennallistamisasetuksesta käytiin keskustelua välikysymyksen pohjalta, minkä Kansallinen Kokoomus teki.

Nyt kävi näin, että tästä suuresta periaatteesta nyt perussuomalaiset luopuvat, ja näin siinä huomenna tulee käymään, kun tästä äänestetään, että jokainen perussuomalainen äänestää vihreää ja antaa sen periaatteen valua hukkaan. Se valuu kuin vesi hanhen selästä, kun he tulevat tämän asetuksen hyväksymään kansallisen ennallistamissuunnitelman myötä ja antavat vielä sitten avoimen valtakirjan ympäristöministeriölle yhtään huolehtimatta siitä, että kustannukset ovat sen 13—19 miljardia euroa — riittäkökään? Eikä sellaisia rahoja ensinnäkään, herra puhemies, ole missään. Ei ole missään näitä rahoja, ja se on takuu sille, että maanomistajien oikeuksia ja elinkeinovapautta tullaan polkemaan sosialisoidulla maanomistajien omaisuus — ei kyllä olisi uskonut kokoomukselta eikä perussuomalaisilta tällöistä toimintamallia.

No, puhemies, eivät he kyllä myöskään välitä. Kaksi istuntoa tämän asian osalta on käyty, ensimmäinen käsittely, ja nyt tämä toinen käsittely. Läsnä 109:stä hallituspuolueen kansanedustajasta on vain edustaja Hänninen. Teille minä kiitosta annan, että te olette täällä paikan päällä kuuntelemassa nämä tärkeät puheenvuorot hallituspuolueen edustajana, varsinkin pääministeripuolueen edustajana. Teille minä kunniaa annan, mutta en kunniaa anna muille hallituspuolueitten kansanedustajille, että ei yhtään perussuomalaista ole käymässä tätä keskustelua, joka on äärimmäisen tärkeä ajatellen tätä taloudellisen näkökulman kautta, eritoten myös siitä näkökulmasta, että kansanvaltaa nyt siirretään ministeriölle ja valtioneuvostolle, ja sitten pyöräytetään niitten kautta läpi tällöinen kansallinen ennallistamisohjelma, mikä ohjaa luonnontilan parantamista sinne vuoteen 2050 asti. Edustaja Sarkkinen, tosiaan, hintalappu on melko kova.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

20.53 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Hallituspuolueet ovat useassa yhteydessä todenneet tästä ennallistamissuunnitelmasta ja sen kansallisesta toimeenpanosta, että tässä hallituksen esityksessä ei nyt eduskuntaa sivuutettaisi, sillä perusteella, että siten kun tämä suunnitelma toimeenpannaan, niin kaikki varsinaiset toimenpiteet tulevat eduskunnan päätöksentekoon. No, nyt tämä prosessi etenee niin, että jos tämä esitys menee läpi, ympäristöministeriö valmistelee, hallitus leimaa ja lähettää kansallisen toimeenpanosuunnitelman komissiolle lausunnolle. Komissio antaa oman vastineensa siihen elikkä todennäköisesti esittää muutostarpeita tähän Suomen kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan ja sen toimeenpanoon. Tämän jälkeen hallitus sitten tekee oman lopullisen suunnitelmansa ja omine hyvineen sitten tämän suunnitelman hyväksyy. Ja kun tämä vuoropuhelu hallituksen ja komission välillä on siis käyty niin, että komissio on tyytyväinen siihen, miten Suomi aikoo tämän ennallistamissuunnitelman kansallisesti toimeenpanna, ja se lopullisesti täällä Suomessa hallituksen toimesta hyväksytään, niin kuka uskoo, että kaiken tämän jälkeen, kun niitä yksittäisiä toimeenpanevia lakiesityksiä alkaa eduskuntaan tipahtelemaan, eduskunta voi niitä sitten aivan vapaasti täällä muuttaa? Kuka uskoo? Ei kukaan.

Aivan varmasti tullaan sanomaan, että tämä on komission kanssa sovittu, tämä on komission kanssa hyväksytty, tämä oli komission vaade tästä täytäntöönpanosta, tätä ei voi täällä eduskunnassa muuttaa. Ja tämä on se syy, minkä takia pidämme niin erittäin erikoisena, tuomittavana, ei-hyväksyttävänä sitä, että eduskunta on sivuutettu tämän kansallisen toimeenpanosuunnitelman valmistelun ohjaamisesta, edes siitä valmistelusta kuulemisesta, saaticka sitten tämän toimeenpanosuunnitelman hyväksymisestä. Tämä on täysin ennenkuulumatonta, ja tämän takia hallituksen pitää antaa selonteko tästä ehdotuksestaan ennallistamissuunnitelman kansalliseksi toimeenpanoksi sekä varsinaisesta ennallistamissuunnitelman toimeenpanosuunnitelmasta, jonka se on hyväksynyt. Muuten eduskunnalla ei tule olemaan tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa tämän suunnitelman toimeenpanoon ja tässä tulee käymään niin, että tämä hallitus pistää Suomen maat ja metsät täysin komission liekaan, jonka tavan vielä määrittelee ympäristöministeri täällä koti-Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.56 Tuomas Kettunen kesk: Niin, herra puhemies, vielä paikalta puheenvuoro, koska edustaja Viljaselta oli erittäin painava ja arvokas puheenvuoro tästä asiasta.

Mitä tähän vielä tulee, niin me olemme erittäin huolissamme täällä keskustan suunnalla tästä menettelytavasta ja toimintatavasta, kuinka tätä asiaa on käsitelty ja kuinka tätä asiaa viedään eteenpäin. Keskusta onkin esittänyt, että tähän lakiin lisätään Ruotsin mallin mukaiset kansalliset reunaehdot ennallistamissuunnitelman laadinnalle. Jos näitä ei tule, niin ihmeissämme tulemme olemaan. Ja kyllä tätä suunnitelmaa laadittaessa olisi 1) hyödynnettävä täysimääräisesti tämän EU-asetuksen sallima kansallinen liikkumavara, 2) vältettävä kansallisia lisävelvoitteita, ettei tulisi lisälaskuja, 3) minimoitava maanomistajille, yrityksille ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat ja 4) huomioitava vaikutukset huoltovarmuuteen, ruuantuotantoon, energiantuotantoon, metsätalouteen ja aluekehitykseen.

Ja vielä, puhemies, ihan tämmöinen asia — haluan käyttää lyhyenä tämän viimeisen puheenvuoron — että kyllä Suomen Keskusta pitää myös maanomistajien oikeusturvaa vakavasti puutteellisena tämän asian osalta. Vaikka suunnitelma ei muodollisesti asettaisi käyttörajoituksia, niin sillä on tosiasiallisia vaikutuksia investointeihin, maankäyttöön ja omaisuuden arvoon. Nämä vaikutukset tulee estää jo tämän ennallistamissuunnitelman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2026 vp

laadintavaiheessa. Me olemme nyt huolissamme, kun tämä asia delegoidaan sinne ympäristöministeriön uumeniin, ja sieltä kun se sitten valmiiksi tulee, niin valtioneuvosto tämän hyväksyy. Minun mielestäni edustaja Viljanen käytti kyllä painavan ja asiallisen puheenvuoron tässä siitä, miten tässä sitten pahimmillaan tulee käymään.

Puhemies! Toivossa on hyvä elää.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.